

Лінгводидактичний, психологічний та соціокультурний аспекти використання документного дискурсу в процесі навчання письма українською мовою як іноземною

Мар'яна Бурак

Кафедра соціально-гуманітарних наук, Львівська національна академія
мистецтв, УКРАЇНА, м. Львів, вул. Кубійовича, 38,
E-mail: dzvinkatema@gmail.com

The study is dedicated to the analysis of teaching writing in a foreign language. Communicating ideas in a foreign language, i.e. Ukrainian, appears to be one of the most complex activities incorporating all the speech skills: reading, speaking, listening and writing. Discourse analysis of academic writing proves the necessity of introducing samples of official papers writing into the language-teaching process at the Beginner level.

Ключові слова – мовленнєва діяльність, уміння та навички, документний дискурс, лінгводидактичний аспект, соціокультурний аспект.

Володіння іноземною мовою передбачає використання здобутих умінь і навичок у чотирьох видах мовленнєвої діяльності. Оскільки жоден з цих видів не існує ізольовано від інших, то і навчання їх відбувається комплексно на всіх рівнях опанування мови.

Хоча 45% усього часу спілкування людина проводить у слуханні, 30% - говорінні, 16% - читанні й лише 9% - письмі [3:41], саме письмо є тим комплексним видом засвоєння знань, який за допомогою створення стійких асоціацій сприяє ефективнішому сприйняттю, запам'ятовуванню та відтворенню матеріалу.

Однак слід розрізняти два види письма, які методисти визначають по-різному: наприклад, Патриція Біззель - 1)укладання тексту та 2)власне письмо, а Тріша Дворак - 1)переписування та 2)створення [4:280].

Письмо як продуктивний вид спілкування - дуже складний і структурований процес, який складається з трьох етапів: мотиваційно-спонукального, аналітико-синтетичного і виконавчого[2:188-204].

Процес навчання письма різниться на кожному етапі опанування іноземної мови: на початкових рівнях він є здебільшого рецептивно-репродуктивним, на середніх – репродуктивно-рецептивним, і лише на вищих – репродуктивно-продуктивним [3:41].

На початковому етапі вивчення мови студент освоює, перш за все, графіку іноземної мови, вчиться її розрізняти та відтворювати. Паралельно вивчаються та засвоюються і правила орфографії.

Хоч на початковому рівні вивчення мови і переважає рецептивно-репродуктивний метод навчання письма, проте, вже на цьому етапі доцільний поступовий перехід до виконання студентами завдань репродуктивно-рецептивного типу, а згодом навіть і продуктивного як найбільш складної форми інтегрованого навчання різних видів мовленнєвої діяльності. Власне цьому сприяє використання в процесі навчання іноземної мови документного дискурсу.

У наш час тотальної глобалізації та стрімкого розширення міждержавних та міжкультурних зв'язків зростає потреба у формуванні в студентів-іноземців вміння послуговуватися не лише розмовною, але й діловою українською мовою вже з першого етапу її вивчення, використовуючи такі завдання як заповнення анкети, вправи з реальними меню ресторанів чи розкладом занять, написання листа, запрошення, привітання, оголошення, рекламного листа, скарги чи резюме. Однак слід пам'ятати, що творчість студента повинна бути обмежена чіткою структурованістю конкретної форми.

Використання документного дискурсу в процесі навчання іноземної мови має не лише лінгводидактичний, але й соціокультурний аспект. Адже вивчення чужоземної мови передбачає опанування не лише мовного та мовленнєвого матеріалу, а також і культури країни, мова якої вивчається. Саме використання автентичних зразків документації дозволяє познайомити студента з нормами літературної мови, національними традиціями, а також ментальними особливостями носіїв мови [1:345]. Таким чином студент також вчиться соціальної взаємодії в суспільстві, мова якого вивчається, що безперечно сприяє його швидкій психологічній адаптації до умов життя в іншій країні.

Література

1. Котенко О. В. Раннее обучение иностранным языкам как фактор коммуникативно-психологической адаптации личности в языковом пространстве / О.В. Котенко // ДВНЗ "Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди": Тематичний випуск «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору» – Додаток 1 до Вип. 31, Том 3 (45). – С. 341–349.
2. Рогова Г.В., Верещагіна І.М. Методика обучения иностранному языку на начальном этапе в средней школе. / Г.В. Рогова, И.М. Верещагіна // - М.: Просвещение, 1988. – 232 с.
3. Станкевич Н. Види мовленнєвої діяльності в аспекті лінгводидактики. / Н. Станкевич // Теорія і практика викладання української мови як іноземної. – Львів, 2007. – Вип. 2. – С. 40–47.
4. Hadley, Alice O. Teaching Language in Context. University of Illinois at Urbana-Champaign, 2001. – 498p.